

Idrottsforskaren

Innehåll

Redaktören har ordet.....	2
Idrottsforskaren i ny tappning.....	4
Recension av Financial Management in the Sport Industry	5
Recension av tre skrifter i Europarådet	8
”Det sög att jag inte kunde vara med!”	12
The winner takes it all?.....	21
Förlängd tidsfrist för bidrag till SVEBI’s ÅRSBOK!	24
Swedish Journal of Sport Research 2011	26
Skånska idrottslimerickar	29
UPPROP - Konferensort sökes!	30
Välkommen som SVEBI-medlem!.....	31

Redaktören har ordet

Nu är första utgåvan av Idrottsforskaren klar för läsning samtidigt som vårsolen tinar bort de sista snöhögarna från den bistra vintern 2010-2011. Den bästa tiden på dessa sydliga breddgrader är i antågande med serierpremiärer i fotboll, slutspel i de stora sporterna och inte minst för Lunds del: det kommande Valborgsmässofirandet.

Detta nummer innehåller en uppsatsartikel från Högskolan Kristianstad författad av paret Filip Hiltunen & Jonathan Kemi kring ämnet ”Rörelsehindrades upplevelser av idrott”. Dessutom två recensioner - av undertecknad och den alltid aktive Björn Anders Larsson (IEC - IdrottsEkonomiskt Centrum).

En av Lunds bästa kännare av holländsk fotboll – studierektorn på Socialhögskolan i Lund Dolf Tops för övrigt bördig från Holland - reflekterar också kring holländsk fotboll under rubriken ”The winner takes it all?” En aktuell reflektion med tanke på att många utanför Holland har den holländska fotbollen – ”totalfotbollen” – som sitt ideal. Jag måste själv tillstå att jag tillhör denna skara entusiaster sedan jag på plats vid VM i fotboll i Tyskland 1974 såg detta Holland vara turneringens klart bäst spelande lag. Som jag ser det var det mer av en släng av hybris som gjorde att Holland förlorade finalen mot Västtyskland med 2-1 – trots ledning med 1-0 efter 10 minuters spel. Spelöverlägsenheten ledde till en form av arrogans, som straffade sig. Det kan nämnas att Sverige i Dortmund i inledningen av turneringen mirakulöst klarade oavgjort 0-0 mot ett helt överlägset Holland. Här var det spel mot ett mål matchen igenom!

Motsvarande mönster kunde man för övrigt skönja vid VM i fotboll i Schweiz 1954, när Ungern spelmässigt stod i särklass, men förlorade finalen mot just Västtyskland med 3-2. Svinhugg går igen! Detta Holland som förlorade något av sin nimbus under senaste VM-turneringen efter ett stundtals brutalt finalspel mot Spanien. I det pågående EM-kvalet verkar det som om Holland är på väg tillbaka till till totalfotbollen efter 4-1 mot Sverige, 4-0 och 5-3 mot Ungern senast. Målpattiten verkar det inte vara något fel på.

En nyhet från och med detta nummer är introduktionen av några idrottsrelaterade limerickar – författade av en tenniskamrat till redaktören. Denne man – Ronald Karlsson bördig från småländska Ljungby – kan svänga ihop limerickar på nolltid. Han är knappast någon Tranströmmer (aktuell 80-åring i dagarna för övrigt), men ändå.... Längre fram ger han prov på sin konststart.

Arbetsprocessen med kommande konferensprogram är i slutfasen och resultatet/konferensprogrammet kommer att presenteras i nästa utgåva av Idrottsforskaren, som utkommer i början av juni. Konceptet bygger på en ”förfining” av det upplägg vi hade vid senaste SVEBI-konferensen i Göteborg. Jag vill här betona att **SVEBI-konferensen äger rum på Karlstad universitet den 16 – 17 november** och alltså inte veckan efter (den 23-24/11), som meningen var från början. Den tidpunkten kolliderade med en samtidig större konferens i Karlstad – därav flytten. Konferensen kommer att föregås av ett forskarmöte den 15/11 kring ett ännu inte bestämt tema. Det kan nämnas att konferensprogrammet även kommer att läggas ut på vår hemsida – www.svebi.se. Boka dessa konferensdagar redan nu! Jag kan också meddela att Sofia Bunke vid Psykologiska institutionen vid Lunds universitet nyligen – den 6 april – försvarat sin avhandling i idrottspsykologi och alltså utgör ytterligare ett välbehövligt tillskott till kategorin disputerade inom området idrott. Avhandlingens titel är ”Social support for physical activity among adolescents” och disputationens opponent var Stuart J.H. Biddle från Loughborough University, UK. En poäng i sammanhanget är att SVEBI indirekt har deltagit i Sofias utbildningsprocess genom att undertecknad redaktör var hennes lärare, när hon läste till socionom på 1990-talet och Erwin Apitzsch var en av hennes handledare under avhandlingsprocessen. Stort grattis, Sofia, från oss i SVEBI.

Sen kan det också för vissa vara dags för medlemsinbetalning. Deltagare vid senaste SVEBI-konferensen i Göteborg är i vanlig ordning automatiskt medlem för verksamhetsåret 2010—2011. Medlemsavgiften är som vanligt låg: 50 kronor för studerande/pensionärer, 150 kronor för enskilda medlemmar och 300 kronor för organisationer. Vårt pg är fortfarande 25 18 21-5. Betalning kan ske via vårt bifogade medlemsbrev! Glöm inte att notera aktuell e-postadress vid inbetalningen.

Jag vill också slå ett slag för en viktig konferens kring ”Idrott och mångfald”, som hålls på Karlstads universitet den 3-4 maj. Många intressanta föreläsare deltar under konferensen. Även om det är sent kan säkert intresserade få möjlighet att delta. Mer information kan fås via www.idrottochmangfald.se

Ett kortare inlägg i detta nummer handlar om 2012- års konferens och framför allt konferensort. Just nu har vi i SVEBI ingen given samarbetskandidat, dvs en högskoleort med idrottsrelaterade idrottsprogram. Vi vill därför be hugade kandidater till att arrangera 2012-års konferens (tillsammans med SVEBIs styrelse) att helt enkelt höra av sig till undertecknad eller någon annan i SVEBIs styrelse. Detta upprop finns även publicerat på Idrottsforum.org. Beslut i frågan bör tas senast under innevarande höst.

Anders Östnäs
Redaktör

/e-postadress: anders.ostnas@gmail.com/

Idrottsforskaren i ny tappning

Hej!

Här kommer Idrottsforskaren nr 1 2011. Som du ser så ser den lite annorlunda ut. Passa också på att besöka vår hemsida www.svebi.se som får ny kostym under kommande månad!

Vi hoppas att SVEBI's medlemmar vill bidra med artiklar i både Årsboken och i Idrottsforskaren. Notera att tidsfristen för bidrag till SVEBI's Årsbok är förlängd till den 20 maj så än finns det möjlighet att skicka in alster. Skicka bidrag till Årsboken till Göran Patriksson och bidrag till Idrottsforskaren till Anders Östnäs.

En riktigt skön och glad påsk tillönskas alla från

SVEBI's styrelse genom

Ann-Christin "Lollo" Sollerhed

Recension av Financial Management in the Sport Industry

Matthew T. Brown, Daniel A. Rascher, Mark S. Nagel, Chad D. McEvoy

Financial Management in the Sport Industry

466 pages, pb

Holcomb Hathaway, Publishers, Inc. Arizona, 2010

ISBN 978- 1- 934432-04-4

Today financial problems are often connected to sport clubs and arenas. The (soccer) football industry on professional level is one example of this phenomenon, in many leagues in Europe.

This broad handbook in financial management gives us many useful insights and tools necessary for better management in the dynamic sport industry. There has been a focus in textbooks in sport management on the marketing and income side during the first decades in the fast growing sport industry both in North America and Europe. Now is the time hopefully for better management in finance operations.

The authors presents many aspects on financial theory combined with many very interesting examples from most sports and from the four US sport sectors: *professional sport; arenas and other facilities; park and recreation agencies and college athletics*. Matthew T. Brown at the Ohio University Sports Administration and Facility Management program, Daniel A. Rascher and Mark S. Nagel from the Sport and Entertainment Management Department, University of South Carolina have long time experience from these sport sectors and deep understanding of the methods and problems in management of finance in the sport industry.

The text is divided in four parts: Finance Basics 104 pages; Financial Management 103 pages; Application of Financial Management in Sport 120 pages and Financial Attributes of Select Sport Industry Segments 106 pages. All together 15 chapters with illustrative examples from finance and sport management in each step of the text.

In Chapter 1 the authors discuss the overall economics of the sport industry and different definitions of where the boundaries should be drawn to other industries. This discussion ends up to a calculation of the size of the industry. Direct activity in sports entertainment and recreation, sport products and sport support organizations counts to 150 billion dollar by 1997 (Meek) and with secondary activity included 260 billion. These values correspond today 14 years later to the volume 280 respective 450 billion if we calculate with a growth of 4 % per year in the sport industry. Other estimates give us lower values. My organization IEC calculate the US sport industry 2010 to 2-3 % (depending on definitions) of the US GNP which means 300 or 450 billion.

Compare this with the calculations in *David K. Stotlar, Sport Marketing Plans*, 2009, where the first chapter describes the sport industry and confirms several other measurements the last three years on the size and structure of the sport industry in USA. The sport industry produces and consumes according to Stotlar a partial GNP (Gross National Product) of \$410 billion (2007). This compared to Sweden which is roughly 1/33 of the US economy and population gives us the estimate we already have on 60-65 billion SwCrs GNP in Sweden's sport industry and the same proportional size in other Nordic countries. Stotlar concludes that "sport .. ranking it among America's largest industries". Sport industry calculated in this way creates 2 % of the US and the Nordic economies measured by GNP.

The following chapters 2 to 9 include text about the usual tools in finance management combined with many and very interesting examples from several sports.

Chapter 2 presents tools for the procedure of *analyzing financial statements and ratios*.

Chapter 3 introduces risk and methods to calculate and manage the *financial risk* in investments in sport franchises involving teams and arenas. This perspective on the risks taken by owners and other financial institutions present new and interesting findings for us in the Nordic sport industry. We all understand the need for better finance and risk management of national leagues, clubs, arenas and events.

Chapter 4 presents calculations of *money values over time*.

Chapter 5 through 6, 7 and 8 explains *finance planning, budgeting of costs, incomes and financial flows and capital in sport* commercial activities in general.

Chapter 9 presents a broad discussion of *facility financing* and starts with discussing "Reason for building new sport facilities" and many aspects on how to finance these. Public versus private funding, public/private partnerships (in Sweden the PPP-model) and a complete list of different types of finance sources such as direct revenues, loans, bonds and other finance instruments.

Chapter 10, 11 and 12 give us useful methods and explain how management can create better control of the coming or planned operations through *ex ante evaluation, valuation, feasibility and economic impact analysis*. Examples are given on cities together with sport club owners involved in this type of calculations showing stimulation of local business, new tax incomes and positive image effects on the city.

For me as an experienced management consultant and a research student in management the chapters 2-12 presenting finance management tools must be seen as elementary on a BA level. Nordic managers in the sport industry and students in sport management have now got a useful textbook presenting the important aspects in sport finance.

For sport industry people the many actual and realistic descriptions of sport cases are welcome and interesting. Many famous cases are described. This is the special value especially in the last three chapters 13 to 15 which describe the sport industries in three subindustries *Park and Recreation Agencies, College Athletics and Professional sports*.

Nowadays we know a lot about the professional sports in our Nordic countries through the intensive sport media coverage of the *Big 4*; football, baseball, basket and hockey. TV

channels present increasing volumes every year from North America also in the other world sports such as tennis, golf and motor sports such as Nascar. All these sports are market driven and professional in most aspects on the top level.

The *college sport sector* and athletics is interesting for many young Nordic sport students , probably thousands every year but the volume of this sport sector is probably unknown in our countries. In total the college sport economy produces values amounting to billions. One example, the wellknown college athletic program The Ohio State University Buckeyes has a budget of impressive 110 million dollar per year. The first intercollegiate sport event in USA is often considered to be the annual regatta between Harvard and Yale which started 1852.

One perhaps in our countries unknown example on ownership model in *professional sport* is *Green Bay Packers*, winner of Super Bowl Feb 9th, 2011. This team and their arena in the small city Green Bay, Wisconsin is owned, as the only corporation in NFL, since 1997 by thousands of local and regional shareholders. This exception from the *principle of a primary individual owner* has made it possible for the franchise to stay in this region (since 1919 but with several changes in the model of ownership) which has much smaller market than the other big franchises. Read more in the book about different models for leagues and ownerships in team sports and the operation of these in order to maximize public and media success, incomes and stability. Perhaps something for our Nordic sport industry in the future.

Each chapter ends with actual references. The authors concludes the book with a broad and actual index list of references with topics, authors, books and articles in general.

Our sport news media tell us often about problems and severe market and finance failures in the sport industry. I can easily recommend sport industry leaders, teachers and students as well as politicians and executives in communities to read the book and use the step by step financial and risk planning procedure more in the future.

For students on higher levels of university studies such as master courses in sport management awareness of more theory, critical thinking and advanced methods than in this planning manual are necessary. These could be found in topics such as statistics, decision theory and econometrics and in consumer psychology, sociology among others.

Björn Anders Larsson

Chairman of IEC, The Institute of Sport Management and Economics

Recension av tre skrifter i Europarådet

William Gasparini & Clotilde Talleu (red)

1) Sport and Discrimination in Europe

155 sidor, hft

Strasbourg: Council of Europe Publishing 2010 (Sports Policy and Practice Series)

ISBN 978-92-871-6722-4

Jean-Loup Chappelet

2) Autonomy of Sport in Europe

108 sidor, hft

Strasbourg: Council of Europe Publishing 2010 (Sports Policy and Practice Series)

ISBN 978-92-871-6720-0

William Gasparini & Aurélie Cometti (red)

3) Sport Facing in Test of Cultural Diversity

87 sidor, hft

Strasbourg: Council of Europe Publishing 2010 (Sports Policy and Practice Series)

ISBN 978-92-871-6718-7

Bakgrund

Dessa tre skrifter har sitt ursprung i Europarådet, som bildades i andra världskrigets efterföljd 1949 med syfte att skapa försoning mellan länderna i Europa. Rådet har idag 47 medlemsländer täckandes större delen av Europa. Inom Europarådet finns ett organ – EPAS (The Enlargened Partial Agreement on Sport) – med 33 medlemsstater som har som sin huvudsakliga uppgift att samarbeta med de olika ländernas idrottsrörelser kring väsentliga policyfrågor rörande idrotten. Begreppet ”enlargened” innebär att även icke-medlemsländer får delta i samarbetet.

Ovan nämnda tre skrifter tar upp som titlarna antyder viktiga frågor som egentligen rör all världens idrott – diskriminering, autonomi och kulturell mångfald. Skrifterna ingår i serien ”Sports Policy and Practice Series”.

Jag kommer att reflektera kring de tre skrifterna simultant, men först några ord om redaktörerna/författarna.

En av huvudförfattarna är William Gasparini, som är professor vid University of Strasbourg, där han främst forskar kring socialvetenskapliga frågor inom idrotten. Han har skrivit ett stort antal böcker i ämnet sport och är medlem i APELS´vetenskapliga kommitté, där APELS står för ”Agency for Education through Sport”.

Aurélie Cometti är verksam som forskare vid University of Loughborough i England tillika medlem i APELS.

Jean-Loup Chappelet är professor i Public Management vid University of Lausanne med idrottens organisationsfrågor och idrottslig policy som specialiteter.

Clotilde Talleu är liksom Gasparini verksam som forskare i ämnet idrott vid University of Strasbourg.

Sen tillkommer ett antal artikelförfattare från olika länder.

Några nedslag i skrifterna

1) "Diskrimineringsskriften" – Sport and discrimination in Europe – inleds med en intressant intervju med den f.d. franske fotbollsstjärnan Lilian Thuram, som bl.a. var med i Frankrikes vinnande VM-lag 1998, men som pga hjärtfel var tvungen att sluta för några år sedan. Idag är Thuram president för Lilian Thuram Foundation – Education against Racism. Denna Foundation eller stiftelse arbetar mot rasism ur ett brett perspektiv, dvs inte bara inom idrotten utan i samhället i stort. Thuram menar att det endast finns en ras – den mänskliga rasen och att det framför allt är inom utbildningssfären som vi reellt kan motverka rasism.

Den här skriften, som innehåller drygt tio artiklar skrivna av olika forskare i Europa, har en hel del intressant att förmedla. Jag ska här uppehålla mig vid det enda svenska bidraget – Gender in ice hockey: women in male territory – författat av umeåforskarna Kajsa Gilenstam, Staffan Karp och Karin Henriksson-Larsén. Den kan också ses som inslag i Kajsa Gilenstams avhandling, som lades fram i januari 2010. Studien, som bygger på semistrukturerade intervjuer med kvinnliga ishockeyspelare kommer bl.a. fram till att dessa i stort är nöjda med sin situation trots att det är tydligt att de på många olika plan blir diskriminerade. Ett tydligt exempel på det senare är fördelningen av istid, där manliga seniorer prioriteras före juniorer och där de kvinnliga spelarna får träningstid först sent på kvällarna. Detsamma gäller för mediaexponeringen, där "damishockeyn" nästan är osynlig i media förutom när det gäller OS. Den manliga ishockeyn är Normen – en norm som de kvinnliga spelarna uppenbarligen fogar sig i. Ishockey är formad av män – för män! En reflektion i sammanhanget är att damishockeyn i viss mån är artskild från herrishockeyn på så sätt att damishockeyn förbjuder tacklingar – tacklingar och hårt spel som delvis är signifikativt för herrishockeyn. Det är viktigt "att smälla på ordentligt" för att använda ett uttryck från expertkommentatorn Niclas Wikegård. Här skiljer sig ishockeyn från t.ex. fotboll och handboll, där samma regler gäller för både damer och herrar. Ishockeyn är tämligen unik i det avseendet bland de stora kollektivsporterna. Jag vill i det här sammanhanget passa på att rekommendera Gilenstams utmärkta avhandling för ytterligare fördjupning. Den kan laddas ner från nätet.

2) "Autonomiskriften" – Autonomy of sport in Europe – är kanske inte så spännande, men inte desto mindre viktig. Den bygger på en undersökning utförd av EPAS i syfte att få en större förståelse för autonomibegreppet utifrån olika perspektiv – begreppsligt, politiskt, rättsligt, ekonomiskt och psykosociologisk. Undersökningen har bl.a. påkallats efter en del skandaler inom bl.a. fotbollen, där t.ex. en del afrikanska regeringar försökt lägga sig i landslagsuttagningar. Även i Europa har det funnits missförhållanden. Det grekiska fotbollsforbundet hotades 2006 av uteslutning på grund av statlig inblandning i förbundets interna angelägenheter. Samma hot drabbade även Spanien för några år sedan. Skriften bygger på en enkätstudie dels till de nationella förbunden bland europarådets 47 medlemmar, dels till de separata specialförbunden i de olika länderna. Medan svarfrekvensen bland förbunden var god – ca 75% - var det desto sämre beställt bland specialförbunden. I det senare fallet inkom endast 29 svar. Jag tar här endast upp några resultat från den första insamlingen utifrån de nämnda perspektiven.

Flertalet länder har inte diskuterat autonomibegreppet, men nämner i flertalet fall att autonomi hör samman med oberoende (begreppsligt perspektiv). De olika idrottsrörelsernas kontakt med den politiska makten berör i 75% av fallen autonomibegreppet. Det innebär att begreppet autonomi visavi idrotten ses som viktigt av politiska företrädare. Detsamma gäller även utifrån det rättsliga perspektivet, vilket innebär att idrotten bör ha sitt eget rättssystem om detta inte flagrant interfererar med samhällets rättsregler. I Sverige har vi t.ex. RIN (Riksidrottsnämnden) som högsta instans när det gäller idrottens rättsliga frågor. Rörande det ekonomiska stödet till idrotten från statsmakterna är nästan alla förbund helt ense: utan ett ordentligt statligt stöd klarar sig inte idrotten ekonomiskt. Utifrån den psyko-sociologiska dimensionen menar 75% att deras respektive idrottsrörelser är helt autonoma, medan resten anser att här finns lacuner, dvs att idrotten endast delvis är autonom. Grekland föreslår t.ex. att man bör skapa en gemensam europeisk policy kring idrottens autonomi.

Även i Sverige har vi under lång tid diskuterat idrottsrörelsens autonomi i termer av självständighet från framför allt statsmakterna. Samtidigt är ju idrottsrörelsen beroende av statligt ekonomiskt stöd. Det handlar om en balansgång, där självständigheten/autonomin inom idrottsrörelsen ställs mot statliga krav på hur pengarna ska fördelas eller hanteras. Bilden har under de senaste 20 åren komplicerats av att andra ekonomiska företrädare kommit med i bilden – sponsorerna! Och media! Idrottsrörelsen har professionaliserats på alla plan, men främst inom stora kollektivsporter som fotboll, ishockey, handboll. Rörande exemplet fotboll är den i Sverige dubbelt så stor som det näst största specialförbundet. Fotbollen kan ses som en folkrörelse i sig och det förbund som tillsammans med ishockeyn kommit längst med professionaliseringssträvandena med exemplevis bolagisering som ett viktigt inslag. Det är här de stora pengarna finns, vilket bl.a. medför att begreppet autonomi i vissa fall tenderar att bli mer tveksamt.

3) "Mångkulturskriften" – Sport facing the test of cultural diversity – tar upp mångfaldsfrågor, eftersom dessa är centrala inom Europa i stort. Man kan alltså se idrotten som ett system för interkulturell dialog genom dess utbildningsmässiga och socialiserande roll. Här blir begrepp som "interkulturell dialog" och "integration" centrala både inom idrottssystemet i allmänhet och samhällssystemet i synnerhet. I den här skriften sammanställs ett antal studier från olika länder utifrån perspektivet utbildning genom idrott. Det kommer mig att tänka på Göran Patrikssons klassiska avhandling från 1979 – "Socialisation och involvering i idrott". Patriksson tar här bl.a. upp socialisationen utifrån två aspekter: socialisation till idrotten via aktörer som skola, familj och föreningsliv och socialisation genom idrott – till samhället. I det senare fallet ses hela idrottssystemet som ett medel i syfte att skapa goda samhällsmedborgare genom att idrottens honnörsord som gemenskap, solidaritet, mångfald och allas deltagande överensstämmer med "det goda samhällets". Som klassisk bas finns en av sociologins stora – fransmannen Emile Durkheim (1858-1917) och dennes reflektioner kring samhällets kollektiva medvetande. Här blir begreppet integration centralt. Samma grundläggande resonemang, som förs fram i Patrikssons avhandling kan också sägas genomsyra den här mångkulturella skriften.

Avslutning

Sammantaget tre intressanta skrifter som förtjänar stor spridning och som också pekar på idrottens viktiga roll i byggandet av ett stabilt och på viktiga områden förenat Europa. Samtidigt som de nationella idrottssystemens autonomi är viktig så kan samma idrottssystem verksamt bidra till minskad diskriminering och ökad mångkulturell integrering - inte enbart inom idrottsrörelsen i sig utan även ut mot hela samhället.

Anders Östnäs

Idrottssociolog

SVEBI/ Lunds universitet

”Det sög att jag inte kunde vara med!”

- En intervjustudie av rörelsehindrade elevers upplevelser av ämnet Idrott och hälsa.

Högskolan Kristianstad, Filip Hiltunen (filip_hiltunen@hotmail.com) och Jonatan Kemi (jonatan_kemi@hotmail.com).

1. Inledning

Statistiska centralbyrån (2009) uppger att 900 000 svenskar lider av något slags funktionshinder. Rörelsehinder är det vanligaste funktionshindret idag. *Utredningen om funktionshindrade elever i skolan* (FUNKIS) (SOU 1998:66) från Utbildningsdepartementet framhåller att elever med funktionshinder får större och större problem med studierna ju högre upp i grundskolan de kommer. Tyvärr tror vi att skolans bristande kunskaper kan vara en orsak till att rörelsehindrade elever får det motigt. Att som lärare hålla sig uppdaterad och underrättad om den aktuella utvecklingen är nog inte alltid det lättaste, när det dessutom många gånger kan gå flera år utan att man som lärare har elever med rörelsehinder på skolan.

Vi vill inte stå tomhänta när elever med rörelsehinder väl infinner sig. Om vi får kunskaper om rörelsehinder och hur elever med rörelsehinder kan bli inkluderade, kommer förutsättningarna för att nå syftet med vårt blivande yrkesämne att bli bättre. Skolverket (2006) har dock publicerat en rapport från en utvärdering som bygger på hur tillgängligheten formas i fyra skilda svenska kommuner och hur dessa möter olika elever för att skapa tillgänglighet. I resultatet uttrycker flera elever kritik mot idrottslektionerna och idrottsläraren, bl.a. eftersom funktionshinder inte tas på allvar och undervisningen inte heller anpassas efter deras behov. Andra menar att idrottsläraren har bristande kunskaper om elevernas funktionsnedsättningar, vilket gör att de många gånger måste avstå från ordinarie aktivitet.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur elever med rörelsehinder har upplevt undervisningen i ämnet Idrott och hälsa i grundskolan.

1.2 Problemformuleringar

- Vilka omständigheter i och kring undervisningen i ämnet Idrott och hälsa genererar positiva respektive negativa upplevelser?
- Vilka faktorer påverkar upplevelsen av en inkluderande undervisning i ämnet Idrott och hälsa?

2. Litteraturgenomgång

2.1 Inkludering och integrering

I samband med att vi har en demokratisk rätt till helt och fullt deltagande innebär integrering utvecklingsprocesser som strävar mot målet integration. Det syftar på en samhörighet där alla har ett naturligt ansvar och en tillhörighet som formar helheten. Ingen kan avfärdas eller räknas som obehövlig då alla är lika värda. Människors olikheter anses inte vara orsaker till bekymmer eller hinder, utan ses som en resurs för kollektivets bästa. Tyvärr har termen integrering, inte minst i anknytning till skola och undervisning, ofta använts på ett vilseledande och slumpartat sätt. Begreppet har blivit en beteckning på handlingen att få in elever som på något sätt är avvikande och har svårigheter i den så kallade vanliga klassen, en slags insats i form av placering. Den egentliga betydelsen av integrering har förorättats genom att låta begreppet stå för ett slags tillvägagångssätt för behandling av avvikande elever (Emanuelsson, 2004).

Vislie (2003) menar att begreppet inkludering introducerades för att påvisa ett nytt förhållningssätt till elever i behov av stöd, och som på så sätt kom att ersätta begreppet integrering. Ett nytt begrepp vars mål syftar till lösa den segregering som idag finns i vårt samhälle.

Att ta sig an utmaningen och försöka utträta väl fungerande integrering innebär att fullt ut notera samt utmana de problem som kan uppstå när man har grupper med individer som har olika förutsättningar. Man har alltmer börjat tala om begreppet inkludering samt inkluderad undervisning istället för integrering, då denna benämning blivit närmast obrukbar, tack vare bland annat den ovarsamma och missledande användningen. Att man inte använder begreppen på ett tydligt och korrekt sätt får andra negativa följder. Främst kan man se detta där integreringsförsök inte lyckats, där misstagets ansvar delas upp på olika sätt. Vanligast bildas två sidor beroende på förhållningssätt och syn på personer med funktionshinder gällande deras rättigheter. Föräldrar och föreståndare för eleven på ena sidan, som menar att deras barn får bättre möjlighet till hjälp i sina egna anpassade grupper. De upplever således inte en tillfredsställande skolsituation i den integrerade klassen där eleven placerats. Konsekvensen av denna situation blir att segregationen bland elever i skolan står sig (Emanuelsson, 2004).

Emanuelsson, Persson och Rosenqvist (2001) tar i sin artikel upp två olika synsätt, kategoriskt och relationellt, med anledning av elevers svårigheter och hur dessa uppstår, samt hur man kan bemöta och förhindra eventuella problem. Vid kategoriskt synsätt anses problemet oftast vara personens diagnostiserade egenskaper. Man ser situationen som en elev med svårigheter. Lösningen blir i huvudsak specialundervisning med metoder i direkt koppling till den enskilda eleven. Kopplat till detta synsätt har integrering fått sin felaktiga betydelse, där integrering blivit en metod för specialundervisning. Det andra synsättet, som betecknas relationellt, menar att problemet inte ligger hos personens egenskaper. Svårigheter för eleven kopplas istället till skolans förväntningar och värderingar, där brister sker i skolans arbete när det kommer till att handskas med den naturliga olikheten bland elevernas förutsättningar. Man pratar om elever i svårigheter istället för med svårigheter. Lösningen på problemen blir ett långsiktigt tänkande där hela verksamheten ställer upp arbetsstrategier som på sikt ska lösa dessa svårigheter som uppstår.

Integreringsbegreppet har blivit allt mer otydligt, vilket eventuellt leder till behovet av ett nytt begrepp. Den stora skillnaden mellan begreppen integrering och inkludering är att integrering kan syfta till att eleverna ska anpassas till en redan färdig helhet som sedan tidigare inte är anpassad efter alla elevers egenskaper. Inkludering syftar till att det är helheten som ska vara formad så att den kan tillgodose elevernas olika egenskaper (Rosenqvist, 2003).

Att integrering inte längre är det styrande begreppet är tack vare att begreppets betydelse fått en helt annan mening med tiden, som istället nästan syftar på skolans behov av en uppdelad och särbehandlad undervisning, för att inte hindra utvecklingen för de duktiga och mest prioriterade eleverna. Att integrering föregåtts av tidigare segregering gör det mer befogat att idag använda begreppet inkludering som anses mer rättvisande (Emanuelsson, 2004).

När det handlar om människor som har olika förutsättningar behövs inkludering. Inkludering är att föredra för skolan och dess elever eftersom det oftast inte innebär lika mycket resurser, som vid integrering, för att nå lösningarna. Alla barn och ungdomar får en gynnsam utveckling av en bra och genomtänkt metod för undervisningen, både när det gäller fysisk och social utveckling. Eventuella svårigheter för en elev ska inte ses som ett hinder, utan är bara en del av elevens personlighet. Det är viktigt med inkludering i skolan för att på så sätt visa och förbättra förståelsen för att alla människor är olika, samt att vi har olika behov (Fors, 2004).

2.2 En skola för alla

En skola för alla är ett begrepp med perspektiv på skolan i sin vidaste bemärkelse och inbegriper ett livslångt lärande (Brodin & Lindstrand, 2010). Skolans politiska målsättning är att den ska vara en skola för alla. Förtydligt ska miljön utformas så att varje elev, efter egna förutsättningar, får möjlighet att fungera normalt och utvecklas till en kompetent person. Den fysiska omgivningen, undervisningen, och även sådant som påverkar möjligheterna att vara delaktig i det gemensamma ska därmed anpassas (Skolverket, 1999). I skollagen (1985:1100) kan man finna viktiga principer för hur arbetet i skolan ska formas. I grundskolan är det elevernas kunskaper och färdigheter som fordras för att medverka i samhällslivet som utbildningen ska inrikta sig på. Elever som är i behov av särskilt stöd för att tillgodogöra sig undervisningen har skolan dessutom skyldighet att förse med denna hjälp. Elever med svårigheter att nå målen innebär således ett särskilt ansvar. Skolan förväntas ta hänsyn till varje elevs förutsättningar och behov. Det framgår i skollagen att utbildningen inom varje skolform i landet ska vara likvärdig, oavsett var den organiseras. Men att undervisningen ska utformas på samma vis överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika är inte detsamma som en likvärdig utbildning. Elevernas olika förutsättningar och behov gör att det finns olika sätt att nå de uppsatta målen. P.g.a. detta och skolans särskilda ansvar för elever som har svårigheter att nå målen kan undervisningen aldrig utformas lika för alla (Fors, 2004). I Lpo 94 är ändamål som att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov påtagliga. Angående miljön framgår att skolan även ska erbjuda en levande social gemenskap, för att främja en trygghet och lust till att lära. Skolans strävan ska ligga i att varje elev ska lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och alla som arbetar i skolan ska hjälpa elever i behov av särskilt stöd med detta. Läraren är den som har det speciella ansvaret att stimulera, handleda och stödja elever med olika svårigheter. Grundskoleförordningen (1994:1194) fastställer dock att rektorn är den som är överordnat ansvarig för att stöd ges till elever i behov av särskilt stöd.

1994 samlades så många som 92 regeringar och 25 internationella organisationer i Salamanca i Spanien. Detta för att diskutera de förändringar som fordras för att skolan ska kunna möta alla. Speciellt då de som är i behov av särskilt stöd. Denna sammankomst resulterade i den så kallade *Salamancadeklarationen* vars mål är utbildning för alla (Brodin & Lindstrand, 2010). I deklARATIONEN kan man finna följande utgångspunkter:

- *varje barn har en grundläggande rätt till undervisning och måste få en möjlighet att uppnå och bibehålla en acceptabel skolningsnivå*
- *varje barn har unika egenskaper, intressen, fallenheter och inlärningsbehov*
- *Utbildningssystemen ska utformas och bildningsprogrammen genomföras på sådant sätt att den breda mångfalden av dessa egenskaper och behov tillvaratas*
- *Elever med behov av särskilt stöd måste ha tillgång till ordinarie skolor som ska tillgodose dem inom en pedagogik som sätter barnet i centrum och som kan tillgodose dessa behov.*
- *Ordinarie skolor med denna integrationsinriktning är det effektivaste sättet att bekämpa diskriminerande attityder, att skapa en välkomnande närmiljö, att bygga upp ett integrerat samhälle och att åstadkomma skolundervisning för alla Dessutom ger de flertalet barn en funktionsduglig utbildning och förbättrar kostnadseffektiviteten och – slutligen hela utbildningssystemet.*
(Salamancadeklarationen, 2006, s.11)

Salamancadeklarationen (2006) stödjer sig på den internationella deklARATIONEN om utbildning för alla som lägger stor vikt vid att skolorna ska erbjuda plats för alla barn. I den ingår också

en betoning om att olikheter ska respekteras, att inlärnin g ska stödjas och att individuella behov ska tillgodoses, oavsett svårigheter och funktionsnedsättningar. Grundtanken bygger på att undervisningen måste anpassas till barnet och att inte låta sig styras av skolans förutsättningar. Detta i samband med att en förnuftig pedagogik tillämpas som håller alla skillnader mellan människor som normalt. En huvudsaklig princip för den integrerade skolan är att alla barn ska undervisas tillsammans. Brodin och Lindstrand (2010) har översatt betydelsefulla begrepp som används i Salamancadeklarationen och bland dessa förekommer inkluderande undervisning.

Deklarationen lägger stor vikt vid att alla barn så långt det är möjligt bör undervisas tillsammans. Varje elev förväntas där få det stöd som krävs för att denne ska kunna tillgodogöra sig undervisningen, på samma villkor som andra elever. Detta kan även innebära individuellt stöd. Vidare framgår det att samhället i betraktandet av människor med funktionshinder mer än nog fokuserat på svårigheter än på deras möjligheter (Salamancadeklarationen, 2006). *Utredningen om funktionshindrade elever i skolan* (FUNKIS) (SOU 1998:66) från Utbildningsdepartementet framhåller i sin sammanfattning vad en professionell skola ska kunna erbjuda. I detta ingår ett individuellt bemötande, samt möjligheter och förutsättningar för ett varierat arbetssätt. Ingen elev ska försummas gemenskap och delaktighet, och alla ska ges förutsättningar att nå skolans uppsatta mål. För att uppnå detta krävs goda kunskaper om olika elevers olika behov och förutsättningar. I utredningen anses att en förförståelse, en generell kunskap om funktionshinder och vilka påföljder dessa kan ha i en skolsituation bör erhållas av varje lärare. Det framläggs även att kompetensutveckling rörande detta är av stort behov i dagsläget.

3. Metod

3.1 Datainsamlingsmetod

För att få svar på våra problemformuleringar har vi använt oss av en kvalitativ metod i form av semistrukturerade personliga intervjuer, som Denscombe (2000) benämner dem. Vid semistrukturerade intervjuer presenteras en färdig lista med ämnen som ska behandlas, i detta fall områden relevanta för uppsatsens syfte. Områdenas ordningsföljd ska ha en flexibilitet och fokus ska ligga på att informanten tillåts utveckla utförliga och öppna svar. Detta har uppnåtts genom att använda öppet formulerade frågor som framhåller vikten av personliga uppfattningar. Med personliga intervjuer menas ett möte mellan forskare och informant. De uppfattningar som kommer till uttryck härstammar således endast från en person (Denscombe, 2000). Ett utmärkande drag för kvalitativ metod är också dess utgångspunkt från studiesubjektets perspektiv (Alvesson och Sköldberg, 2008). Detta har uppskattats vara det mest optimala tillvägagångssättet för att få ut en så djup och deskriptiv information som möjligt. Syftet har varit att undersöka elever med rörelsehinders upplevelser. Därav har det varit mer lämpligt att gå på djupet av det insamlade materialet istället för bredden. En beskrivning krävdes snarare än enstaka ord eftersom erfarenheter, känslor och åsikter granskades.

3.2 Undersökningsgrupp och förarbete

Den undersökningsgrupp vi riktade oss mot var personer med någon form av rörelsehinder som gått ut grundskolan. Med tanke på relevansen för hur grundskolan ser ut idag, och att relativt färskt minnen av den prioriterades, ville vi hålla ett åldersspann med lågt tak. Detta resulterade i sex intervjuer med informanter i åldrarna 17-23 år, varav två män och fyra kvinnor. Alla hade olika bakgrund och erfarenhet vad gällde genomgången grundskoleutbildning. Deras olika rörelsehinder tas inte upp specifikt i denna uppsats med avsikten att lyfta fram individen istället för en nedsättning. Kontakt togs med verksamhet inriktad på elever med rörelsehinder och genom rektor vidarebefordrades ärendet till lämplig

lärare som erhöll ett missiv. Detta missiv utformades enkelt och saklig för att få fram undersökningens syfte och klarlägga intervjuens genomförande. Utifrån ovanstående samarbete kunde frivilliga informatörer ta del av förutsättningarna och anmäla sig intresserade.

4. Diskussion

I diskussionen knyts litteraturgenomgång och forskningsbakgrund ihop med resultatet från informanterna. Underrubrikerna symboliserar olika omständigheter som uppdragats i förhållande till problemformuleringarna. Dessa är den fysiska omgivningen, delaktighet, lärarens anpassning, samt assistentens medverkan.

4.1 Den fysiska omgivningen

Den första omständigheten som vi fann kunde kopplas till informanternas upplevelser av Idrott och hälsa i vår studie var den fysiska omgivningens betydelse. Främst i negativ bemärkelse. Det nämns i de flesta av intervjuerna att den allmänna tillgängligheten, och möjligheten att ta sig fram till olika delar av skolan var otillräcklig, bl.a. till idrottshallen. I Kristers fall innebar det ett beroende av assistent för att ha möjlighet att förflytta sig till en del ställen. Enligt Skolverket (1999) är skolans politiska strävan att vara en skola för alla och ska därmed utforma miljön så att eleven får möjlighet att fungera normalt efter sina egna förutsättningar. Den fysiska omgivningen hör till faktorer som påverkar dessa möjligheter, liksom undervisning och delaktighet i det gemensamma. Allt detta ska därför anpassas. Anpassade omklädningsrum och rätt hjälpmedel för att kunna byta om ingår också i de framträdande omständigheter, som framkom i vårt resultat, vad gäller den fysiska omgivningen. Jonna var exempelvis aldrig ombytt till idrottslektionen då det saknades förutsättningar för detta. Andra framlägger att de fått byta om enskilt i särskilda utrymmen som varit anpassade. Detta har i sin tur påverkat gemenskapen med övriga elever och bidragit till ett utanförskap.

I Salamancadeklarationen (2006) betonas att olikheter i skolan ska respekteras och att individuella behov ska tillgodoses, oavsett svårigheter och funktionsnedsättningar. Vi konstaterar att alla skolor inte når målen för den strävan som finns med att vara en skola för alla när det gäller den fysiska omgivningen och dess resurser. Anledningen kan ligga i frågor gällande budget, andra prioriteringar eller lokala sätt att förhålla sig till en likvärdig utbildning. I skollagen (1985:1100) står det att skolan förväntas ta hänsyn till varje elevs förutsättningar och behov. En likvärdig utbildning är dock inte detsamma som att skolans resurser ska fördelas lika. För vår kommande yrkesroll är det viktigt att vara uppmärksam på den fysiska omgivningens förhållanden. Detta för att kunna framföra kritik och önskemål, och på andra tänkbara sätt vara en del av förändringsprocessen. European Agency for Development in Special Needs Education (2003) menar att det oftast är rektorn som kan genomföra förändringar och därigenom också har en betydande roll för inkluderad undervisning. Grundskoleförordningen (1994:1194) fastställer rektorn som huvudansvarig för att stöd ges till elever i behov av särskilt stöd. Enligt vår uppfattning om inkluderande undervisning kan det inte finnas utrymme för segregation, vilket blir fallet då elever avskiljs från varandra genom exempelvis särskilda omklädningsrum eller vid oförmåga att ta sig fram till gemensamma ställen. Det kan däremot kopplas till en skev syn på begreppet integrering. Som Rosenqvist (2003) skriver kan integrering syfta på att eleverna ska anpassas till en redan färdig helhet som sedan tidigare inte är anpassad efter alla elevers egenskaper. Inkludering syftar istället till att det är helheten som ska vara formad så att den kan tillgodose alla elevers olika egenskaper.

4.2 Delaktighet

Den andra omständigheten som kunde urskiljas i vår studie var delaktighet, och gemenskap med andra elever. I stort sett alla informanter som ingick i undersökningen påpekar att de i stor utsträckning fått undervisning utanför gruppen. I vissa situationer har det inneburit att samma aktivitet som övriga elever har utförts, men att den då skett tillsammans med assistenten istället för annan elev. I andra fall har det inneburit en helt annan aktivitet än övriga gruppens, ibland till och med i avskild lokal. *Utredningen om funktionshindrade elever i skolan* (SOU 1998:66) förelägger att ingen elev ska försummas gemenskap och delaktighet. Vi har då svårt att förstå hur det kan försvaras att en elev nekas möjligheten att utföra moment tillsammans med övriga klasskamrater, speciellt när det gäller aktiviteter som den berörda eleven klarar av.

Salamancadeklarationen (2006) lägger stor vikt vid att alla barn så långt det är möjligt bör undervisas tillsammans. Detta är en stor del av inkluderad undervisning. Med inkludering menas att man omfattar alla fullständigt i sammanhanget och inte blundar för individens olikheter. Justering sker där alla är inräknade (Fors, 2004). Alla våra informanter redogör för upplevelser, när det gäller delaktighet i ämnet Idrott och hälsa, som inte kan kopplas till en tillfredställande inkluderad undervisning. Det vi ännu en gång kan se är halvdana former av integrering som den Fors (2004) talar om. En integrering som syftar till att man vill förena varierande delar till en gemensam helhet. Kopplat till skolan kan detta vara när en elev med funktionshinder är aktiv under lektionen, dock självständigt utanför den gemensamma gruppen. I undersökningens resultat förekommer det dock även utsagor om situationer som kan kopplas till inkluderad undervisning vad beträffar delaktigheten. Informanten Pälle berättar i intervjun att han var med på allt under idrottslektionerna innan högstadiet och att hans klasskamrater var väldigt förstående när det gällde hans förutsättningar. Detta bidrog till att han kunde känna sig som en del av gemenskapen.

Fors (2004) menar att eventuella svårigheter för en elev inte ska ses som ett hinder, utan bara som en del av elevens personlighet. Hon skriver att det är viktigt med inkludering i skolan för att på så sätt visa och förbättra förståelsen för att alla människor är olika, samt att vi har olika behov. Utifrån vårt resultat kan ett rådande särskiljande av elever missgynna en förståelse för människors olikheter. Istället kan en vana vid en segregering och uppfattning om att vissa personer inte behöver tillhöra gemenskapen träda i kraft hos eleverna. Det har även kommit fram att särskiljandet kan vänja den som står utanför gemenskapen vid att inte höra till. Mechback och Larsson (2007) påpekar att inkluderad undervisnings didaktiska betydelse i Idrott och hälsa åsyftar att alla elever ska kunna delta på sina egna villkor. Dessa villkor är svåra att se som tillgodosedda hos flera av våra informanter, med tanke på den avsaknad av delaktighet som framkommit.

4.3 Lärarens anpassning

Den tredje omständigheten som framkom var lärarens anpassning av undervisningen i Idrott och hälsa. Samtliga informanter har upplevt idrottsundervisning där anpassning, för honom eller henne, varit obefintlig och oförmågan hos läraren att involvera alla elever varit uppenbar. Lpo 94 redogör dock för syften som att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Även i resultatet av Skolverkets (2006) publicerade rapport uttrycker flera elever kritik mot idrottslektionerna och idrottsläraren, bl.a. eftersom deras funktionshinder inte tas på allvar och undervisningen inte heller anpassas efter deras behov. Det må vara lätt för ännu icke verksamma lärare i Idrott och hälsa att anmärka på. Men en lärare som inte tar funktionshinder i sin undervisning på allvar framstår som en lärare som inte tar sitt yrke på allvar, med tanke på det uppdrag läroplanen framlägger.

En orsak till den uteblivna anpassning som framkommit i vårt resultat kan härledas till lärarens attityd och inställning. I flera fall handlar det om att lärare i större utsträckning ser svårigheter än möjligheter när det gäller anpassning som inkluderar elever med rörelsehinder.

Larsson och Meckbach (2007) anser att idrottslärares perspektiv blir avgörande för utfallet. En bra frågeställning är om eleven är handikappad eller om det är miljöer och situationer som handikappar elever med vissa funktionshinder?

Nilholm (2006) skriver att lärares attityder och ett ledarskap med en klar vision är faktorer som brukar lyftas fram när det gäller att nå lyckad inkludering. Vår förhoppning och tro ligger i att Nilholms faktorer avser attityder och visioner kopplade till en sund syn på olikheter. Enligt Salamancadeklarationen (2006) ska undervisningen präglas av en förnuftig pedagogik som håller skillnader mellan människor som normalt. Lärares perspektiv bör då inte se elevers egenskaper, och naturliga olikheter, som ett problem. Svårigheter för eleven bör istället kopplas till brister i skolans arbete när det gäller elevernas varierande förutsättningar, liksom det synsätt Emanuelsson, Persson och Rosenqvist (2001) betecknar som relationellt. I våra intervjuer har vi även fått ta del av positiva upplevelser av anpassad undervisning i Idrott och hälsa. För dessa positiva upplevelser av anpassad undervisning har vi lagt märke till tre bakomliggande orsaker som tycks ingå i en process. Det handlar först om lärares bemötande, i form av attityd och inställning, vidare om lärares förståelse för funktionsnedsättning och dess förutsättningar, som till slut leder fram till lärares utförande av anpassning.

I *Utredningen om funktionshindrade elever i skolan* (SOU 1998:66) kan läsas om den andra delen av vår antagna process. Det anses att en förförståelse, en generell kunskap om funktionshinder och vilka påföljder dessa kan ha i en skolsituation bör erhållas av varje lärare. Utredningen framlägger även att kompetensutveckling gällande detta är av stort behov i dagsläget. Detta ser vi även prov på i vårt resultat, exempelvis vad gäller upplevelsen av planering i undervisningen av Idrott och hälsa. I Katrins fall var det sällan läraren var förberedd på hennes medverkan, utan kunde försöka planera hennes aktivitet under själva lektionen. Ellas förhållanden innebar till och med att hon fick ansvara för sin medverkan själv genom att komma på möjligheter för sitt deltagande. I Nilholms (2006) tidigare nämnda faktorer för tillfredsställande inkludering ingår även övergripande planering med uppföljningar, reflektion och kompetensutveckling. Vilka som är avsedda undervisningen kan aldrig förbises när planering av lektionens innehåll åstadkoms. I vår syn på inkluderande undervisning är *vem* ett ord som inte kan uteslutas.

4.4 Assistentens medverkan

Den fjärde omständigheten var assistentens medverkan och hur den påverkade upplevelsen av undervisningen i Idrott och hälsa. I de flesta fall har en assistent konstant funnits till hands, dock med varierande påverkan på undervisningen. I ett fall har ingen funnits närvarande, eftersom stödet varit obehövligt för eleven i fråga. Salamancadeklarationen (2006) uppger att varje elev förväntas få det stöd som krävs i skolan för, att på samma villkor som andra elever, kunna tillgodogöra sig undervisningen. Detta kan då även innebära individuellt stöd. Utefter upplevelserna i resultatet har informanterna olika uppfattning och bedömning rörande assistentens medverkan. Vissa menar att närvarande av assistenten kan vara av negativ betydelse. Detta med avseendet på att det lätt kan resultera i ett överlåtande av ansvaret för eleven, från lärares sida.

Andra informanter är positiva till assistentens medverkan. De menar att deras lärare i Idrott och hälsa troligen inte skulle klarat av en situation utan assistenten att luta sig mot, att en anpassning aldrig skulle blivit av och därmed uteslutit dem helt från undervisningen. Jonna spenderade vanligtvis sina lektioner i ett enskilt rum tillsammans med sin assistent och är därför kritiskt till att en annan undervisning kunde ägt rum. European Agency for Development in Special Needs Education (2003) menar att en del av lärares uppdrag i att nå inkluderad undervisning är att undervisa alla elever. Om detta ansvar brister, blir det någon annan som får gå in i lärares roll. I resultatet från våra intervjuer visar sig denna person vara assistenten. Inkludering kan enligt vår uppfattning aldrig uppstå om inte alla elever är

inräknade i lärarens undervisning. Det är läraren som är ansvarig för elevens utbildning och då kan assistenten aldrig förväntas ansvara för undervisningen. Det är när assistentens roll får en överdriven funktion som vi ser att inkluderingen brister. Som Lpo 94 anför är läraren den som har det speciella ansvaret att stimulera, handleda och stödja elever med olika svårigheter. En tredje bedömning, som kan utläsas i resultatet, håller assistentens eventuella frånvaro som positiv. Detta eftersom läraren då kunnat tvingas till ett större åtagande för att nå en anpassad undervisning för alla.

Generellt kan vi inte se någon optimal grad av medverkan från assistentens sida som kan resultera i bästa möjliga inkludering. Vi vågar dock konstatera att varje individs behov och förutsättningar är olika, och att stöd och anpassning därmed kommer att behöva utformas olika. Aktiviteter ska ske på passande nivå för alla, enligt Fors (2004) definition på inkludering, och alternativet att kunna medverka ska finnas. Detta tillsammans med att rätt hjälp kan ges om så behövs.

5. Referenser

Alvesson, M. och Sköldberg, K. (2008). *Tolkning och reflektion – Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Brodin, J. och Lindstrand, P. (2010). *Perspektiv på en skola för alla*. Lund: Studentlitteratur.

Denscombe, M. (2000). *Forskningshandboken – För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskapen*. Lund: Studentlitteratur.

Emanuelsson, I. (2004) Integrering/inkludering i svensk skola. I J. Tøssebro (utg.), *Integrering och inkludering*. Lund: Studentlitteratur.

Emanuelsson, I., Persson, B. och Rosenqvist, J. (2001). *Forskning inom det specialpedagogiska området – en kunskapsöversikt*. Stockholm: Liber. Skolverkets monografiserie. Hämtad 2010-11-10 från www.skolverket.se

European agency for development in special needs education. (2003) *Inkluderande undervisning och goda exempel*. Hämtad 2010-11-11 från <http://www.european-agency.org/publications/ereports/inclusive-education-and-classroom-practices/iecp-sv.pdf/view?searchterm=Inkluderandeundervisning>

Fors, E. (2004). *Passa mig!* Stockholm: SISU Idrottsböcker.

Larsson, H. och Meckbach, J. (2007). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm: Liber.

Lpo 94. (1998). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. Hämtad 2010-11-12 från www.skolverket.se

Nilholm, C. (2006) *Inkludering av elever "i behov av särskilt stöd" – Vad betyder det och vad vet vi?* Myndigheten för skolutveckling. Hämtad 2010-11-10 från www.skolverket.se

Rosenqvist, J. (2003). Integreringens praktik och teori. I SOU 2003:35 *För den jag är – om utbildning och utvecklingsstörning*. Hämtad 2010-11-10 från <http://www.regeringen.se/content/1/c4/09/90/2be2eca0.pdf>

SCB. (2009). *Funktionsnedsattas situation på arbetsmarknaden – 4:e kvartalet 2008*. Hämtad 2010-11-11 från http://www.scb.se/statistik/publikationer/AM0503_2008K04_BR_AM78BR0903.pdf

SFS1994:1194. *Grundskoleförordningen*. Stockholm. Utbildningsdepartementet. Hämtad 2010-11-11 från <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1994:1194>

Skollagen (1985:1100) Hämtad 2010-11-11 från <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1985:1100>

Skolverket. (1999). *Accepterad men särskild*. Kalmar: Skolverket. Hämtad 2010-11-12 från www.skolverket.se

Skolverket. (2006). *På andras villkor – skolans möte med elever med funktionshinder*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2010-11-12 från www.skolverket.se

SOU 1998:66. *Utredningen om Funktionshindrade elever i skolan*. Utbildningsdepartementet. Hämtad 2010-11-11 från www.regeringen.se/sb/d/108/a/22905

Unesco (2006). *Salamanca deklARATIONEN och Salamanca + 10*. Hämtad 2010-11-11 från www.unesco.se/Bazment/alias/Files/?Salamanca_sju

Vislie, L. (2003). From integration to inclusion: focusing global trends and changes in the western european societies. *European journal of special needs education*, 18. Hämtad 2010-11-10 från <http://www.uio.no/studier/emner/uv/isp/SNE4110/h06/undervisningsmateriale/Vislie%20From%20education%202003-1.pdf>

The winner takes it all?

Ett axiom i idrottsvärlden är att det är bara vinnarna som blir ihågkomna. I den här artikeln ska jag visa att så inte är fallet. Ända sedan VM i fotboll i Tyskland 1974 har holländsk fotboll blivit känd över hela världen som den så kallade "totalfotbollen". Detta trots att landslaget "bara" har vunnit en titel (EM 1988) under hela perioden. På klubbnivå har framgångarna varit flera och då speciellt Ajax. Men det var länge sedan (1995). Ändå har den holländska modellen varit en förebild för fotbollen i många decennier fram till i dag. Kravet i Holland på fotbollen är förutom att vinna att detta ska ske på ett vackert sätt. Tekniskt, taktiskt, individuella prestationer och lagspelet ska vara en fröjd för ögat. Under de senaste åren har det holländska landslaget tillhört eliten i världen om man tittar på rankingen (bland de tre bästa i världen). Trots detta har förbundskaptenerna (van Basten, van Marwijk) i Holland häftigt kritiserats för att sätta resultat före spelet. Detta kan vara svårt att förstå för en utomstående. Det viktigaste är väl att vinna? Eller?

Space

Låt oss återvända till 1970-talet och innovationen som senare blev känd som "total fotboll". Vad är kärnan i detta begrepp och varför uppfattades det som banbrytande? Grunden är matematik eller närmare bestämd geometri. Det handlar om att behärska spelplanets mått maximalt under 90 minuter. Detta kräver inte bara spelskicklighet med bollen utan även spelintelligens, kondition, teknisk kunskaper, en oerhörd lagdisciplin och en ledare på planen. Under många år hette ledaren Johan Crujff eller "Pythagoras i ett par fotbollsskor" som en journalist för the Times (Winner 2000: 45) har kallat honom. Alltså någon med en förmåga att under spelets gång ha "total call" på vad som händer på planen och kanske ändå viktigare, vad som kommer att hända inom de möjligheterna som finns inom ett avgränsat område. Det handlar alltså om rymd och lagets förmåga att kontrollera denna.¹ Crujff hade sådana egenskaper vilka också senare gjorde honom till en framgångsrik tränare i Ajax och Barcelona. Rinus Michels är ett annat namn som förknippas med totalfotbollen. Han var verksam som tränare för Ajax i början av 1970-talet och för landslaget som kom till finalen 1974 i Tyskland samt blev EM mästare 1988. Hans smeknamn var "generalen" och då syftar man till hans hänsynslöshet i förhållandet till spelarna. Allt var underordnad laget och resultatet. Redan då. Totalfotbollen kom inte till för att charma världen utan för att det var det mest effektivaste sättet att vinna. Så det kan verka ironiskt att holländsk fotboll lyckades med det första men sällan med det sista. Ätminstone när det handlar om stora titlar.

---

¹ I programmet Studio Voetbal 2011-02-11 diskuterades den nya generationens brist på taktisk insikt. Theo van Duynenbode, själv en tekniskt begåvad vänsterback som spelade i Ajax fram till 1969, nämnde i en replik till Jan Mulder, även denne en gammal Ajaxspelare: "den egna abstrakta nivå som du själv spelat på". Alltså inte toppnivå eller liknande utan abstrakt nivå.

Attack

Ett annat varumärke för holländsk fotboll är att det bara är offensiven som är godtagbart. Detta är i och för sig kanske inte unikt, men att hela laget deltar i offensiven var en nyhet. Och återigen är det disciplin (både lag – och individuellt) som är nyckelordet. Michels gick så långt att han talade om och till spelare som siffror, vilka refererades till spelarnas positioner på planen. Varje spelare fick ett uppdrag och om detta inte utfördes tillräckligt väl hamnade man i onåd och sen kunde spelaren se sig om efter en annan klubb. Själva grundidén är enkel. Att alla skulle delta i ett anfall betyder självklart inte att alla ska finnas i eller nära motståndarlagets straffområde. Nej, det betyder att de positioner av spelare som deltar i anfallet övertas av andra. Detta kräver att alla spelare är medvetna om vad som händer på planen och var medspelarna befinner sig. Koncentration, spelinsikt och tillit att alla gör sitt är grundförutsättningar. Enkelt eller? Svårigheten är att allt detta genomförs i ett högt tempo för att inte tala om motståndaren som försöker ”sabotera” själva spelidén. Det finns alltså ingen tid på planen att tänka utan spelet bygger på automationen, där det finns utrymme för någon eller några solister. Crujff, Keizer, Jesper Olsson (egentligen dansk), van Basten, Brian Roy, Bergkamp för att nämna några.

Aggression

Efter Europacupfinalen 1969 som Ajax förlorade mot AC Milan (4-1) och där Ajax inte lyckades bryta igenom den italienska muren fick spelare som var för snälla lämna klubben. I stället kom Neeskens, Suurbier, Vasovic, Krol, begåvade fotbollspelare men samtidigt benhårda. I landslaget fanns dessutom van Hanegem, Rijsbergen, bröderna van der Kerkhof. Någon som kommer ihåg matchen mot Brasilien 1974? I en artikel i de Volkskrant 31 december 2010 analyserades antal och karaktären av frisparkar i matchen. Holland vann den matchen med 28-25.

En annan nyhet som var en logisk följd av attackfotbollen medförde att många spelare befann sig motståndarnas planhalva. I stället för att vid bollförlust springa tillbaka jagade man upp motståndarna för att erövra bollen tidigt. ”They started to haunt in pack” som Winner (2000) uttrycker det. Och om motståndaren lyckades gå till motanfall fanns det alltid off-side fällan (som också kräver disciplin och samspel). Det är svårt att låta bli att jämföra med sättet som Barcelona spelar fotboll i dag. Men inte så konstigt om man vet att Crujff under många år var spelare och tränare i klubben och numera som hedersordförande i klubben har en inflytelserik position.

Sammanlagt består totalfotbollen av följande ingredienser: teknisk briljans, taktiskt kunnande (förmåga att antecipera och att temporisera), disciplin, tillit att alla gör vad de ska, aggressivitet, hårdhet, och attackfotboll. Alla dessa egenskaper fanns i generationen fotbollspelare på 1970-talet. Det skulle dröja enda till 2010 tills Holland var i en VM final igen. En final mot Spanien - ett lag som har perfektionerat totalfotbollen. Den här gången var den uttalade målsättningen att vinna finalen. Det såg lovande ut, Holland var överlägsen i kvalifikationsomgången, tillhörde de bästa i FIFA rankningen, men spelet kritiserades av miljontals holländska experter och kallades nedlåtande, ”resultatfotboll”. Spelet beskrevs som tråkigt, mest 1-0 eller 2-0 vinster, mycket spel i sidled, ingen spektakulär attackfotboll. Träningsmatcherna inför VM däremot var en fröjd för ögat och supportrarna fick hopp igen om återuppståndelse av the Clock Work Orange . Spelet på VM i Syd-Afrika var för många fotbollsälskare en besvikelse. Inte resultatmässigt för laget gick ju faktiskt till final. Men vägen dit kantades av matcher, som vanns med bara ett eller två måls marginal och spelet var defensivt med två kontrollerande mittfältare och för det mesta en sorts counterfotboll. Snart kunde man i Holland höra kommentarer som ”om det fortsätter spela så här kan de lika väl åka hem”.

Som webbsiten Dutch football.com uttryckte det ”, They not only lost the game, they also lost a lot of friends”. (Dutch Football.com). Den attraktiva anfallsfotbollen som följdes av miljontals fotbollsälskare över hela världen fanns inte mer. Det man talar om efter finalen är De Jongs karatespark som träffade Alonso. Det var för övrigt den enda frispark han orsakade i hela matchen.

Samtidigt följdes matcherna av miljontals holländare som väntade otåligt på att det riktiga Oranje skulle visa sig. Spelarna själva förstår inte kritiken. Flertalet av dessa spelare i stora klubbar i Italien, England, Tyskland och har lärt sig att resultatet kommer först. Och som jag skrev inledningsvis såg också spelarna totalfotbollen som ett sätt att vinna och resultaten kom ju.

Förbundskaptenen van Marwijk hade fått credit för att han lyckats smida landslaget till ett lag utan interna stridigheter och konflikter. En process som började under van Basten och som var något nytt. Förbundskaptenerna hade dittills brottats med olika falanger i landslaget. Spelare från Ajax, som i stort sätt alltid har levererat stommen till landslaget, såg ner på lantisarna från klubbar som PSV. Och under en period också **mellan holländare och holländare med surinamesisk påbrå.**

Finns det hopp?

Tidningen De Volkskrant ägnade 31 december 2010 en lång artikel om VM finalen under huvudrubriken ”Låt oss i 2011 gå för spelet igen”. Kanske att vändningen kom i matchen mot Sverige i Amsterdam (4-1). Nigel de Jong var inte uttagen och bredvid Wesley Sneijder fanns Rafael van de Vaart, alltså två offensiva mittfältare. Och plötsligt kände man igen den holländska fotbollen. Snabb, aggressiv, utmanande, effektiv och vackert att se på. Framtiden ser ljus ut, medelåldern är kring 26, flera talanger har etablerat sig i landslaget, många spelare i stora klubbar, försvaret står som ett hus med en av världens bästa målvakter. Och på högersidan ”the industrious” Dirk Kuijt. Under det pågående kvalspelet till EM 2012 har det holländska landslaget efter 5 omgångar producerat lika många mål som under kvalet till VM i Sydafrika. Den senaste hemmamatchen mot Ungern i mars 2011 slutade 5-3 efter det att Ungern lett med 2-1. Publiken njöt, men spelarna och förbundskaptenen var kritiska mot själva spelet. Lågt tempo, nonchalant, ofokuserat spel och framförallt: spelarna höll sig inte till uppgifter man hade kommit överens om innan matchen. Alltså uppfylldes inte de grundläggande villkoren för att totalfotbollen ska fungera. Att det blev 5-3 trots allt berodde (som så ofta) på närvaron av individuellt skickliga spelare som kan avgöra en enskild match men knappast en hel turnering.

Referenser

Winner, David (2000) *Brilliant Orange. The neurotic genius of dutch football*. London, Bloomsbury Publishing.

Dutch Football.com http://www.dutch-football.com/football/holland/world_cup_2010/final-spain/how-do-we-repair-this.shtml. 2011-03-31

Dolf Tops

Förlängd tidsfrist för bidrag till SVEBI's ÅRSBOK!

**Vi tar emot bidrag till och med den 20 maj 2011, se instruktioner för författare nedan.
Manus skickas till Goran.Patriksson@ped.gu.se**

Instruktioner till författare

Svensk Förening för Beteende- och Samhällsvetenskaplig Idrottsforskning (SVEBI) inbjuder forskare och doktorander att bidra med originalartiklar i SVEBI's årsbok.

Alla manuskript skall vara originalbidrag och får ej samtidigt sändas till andra vetenskapliga tidskrifter. Copyright till antagna artiklar tillfaller SVEBI.

Redaktionskommitté

Göran Patriksson, huvudansvarig (Goran.Patriksson@ped.gu.se)

Erwin Apitzsch (Erwin.Apitzsch@psychology.lu.se)

Ann-Christin Sollerhed (Ann-Christin.Sollerhed@hkr.se)

Handläggning

Manus skall skickas till Goran.Patriksson@ped.gu.se. Bekräftelse på mottagandet skickas. Enskilda manuskript avidentifieras och bedöms av två av varandra oberoende granskare (peer review) som avger ett omdöme, vilket redaktionskommittén baserar sitt beslut på.

Omfattning och typsnitt

Manuskriptet får inte överstiga 6000 ord (exklusive abstract och referenser) vilket blir ca 18 sidor i tidskriften. Artiklar som överstiger 6000 ord bedöms inte. Manuskriptet skall skrivas i Times New Roman 14 med 1,5 radavstånd.

Språk

Alla artiklar skall skrivas på svenska eller engelska. **SVEBI strävar efter att på sikt bli helt engelskspråkig. Vi vill därför uppmana alla att om möjligt skriva artiklar på engelska.** Om redaktionskommittén så begär skall manuskriptet språkgranskas innan det skickas vidare för granskning. Alla artiklar, såväl på svenska som engelska, skall åtföljas av ett abstract på engelska.

Rubriker

I årsboken används tre typer av rubriker *utöver* artikelrubrik:

Underrubrik I (1)

Underrubrik II (2)

Underrubrik III (3)

Markera vilken rubriknivå som gäller genom att skriva rubrikens nivånummer (1, 2 eller 3) inom parentes i direkt anslutning till rubriken. Dessa siffror tas bort i den färdiga texten.

Citat

Kortare citat inne i texten ”markeras med citattecken”. Använd inte kursiv stil – såvida inte originalet är skrivet med det. Obs, använd *inte* raka citattecken utan enbart typografiska (”).

Längre citat samt citat skrivna på andra språk än den huvudsakliga brödtexten, formateras i tidskriften med indrag och mindre teckenstorlek. Du markerar enklast dessa citat genom att använda mindre teckenstorlek. Om du dessutom vill göra indrag från marginalen eller använda tätare radavstånd så går det bra. Citattecken används inte

Emfas (Betonning)

Emfas *skall* göras med kursiv stil.

Avstavning

Avstava inte texten. Eventuella avstavningar tas alltid bort för att slippa bindestreck mitt i raderna i

tidskriften.

Tankstreck

Observera att tankstreck (långt bindestreck) alltid skall användas då man vill markera paus. När det används mellan siffror etcetera görs inget mellanrum före eller efter strecket. Exempel: 2003–2007.

Litteraturhänvisningar i texten

Litteraturhänvisningar skall skrivas i texten. Hänvisningen skall ange författarens efternamn, årtal och (vid citat) sidhänvisning, allt för att hjälpa läsaren att snabbt hitta i den aktuella referensen.

Kommatecken används mellan efternamnet och årtalet och mellan årtal och eventuell sidhänvisning.

Sidhänvisningar skrivs p. resp. s. alternativt pp. resp s. Exempel: Weinberg & Gould, 2007, p 203.

Semikolon sätts mellan olika referenser. Exempel: Weinberg & Gould, 2007; Chelladurai, 2007.

Boktitlar som anges i löpande text ska *kursiveras* och inledande versaler skall användas i engelska titlar. Exempel: *Foundations of Sport & Exercise Psychology*.

Artikelrubrik

Artikelrubriken får inte vara alltför lång. En kort titel, eventuellt med underrubrik, är bäst.

Abstract

Ett abstract skall alltid skrivas på engelska och omfatta maximalt 1000 tecken inklusive blanksteg och avslutas med maximalt 5 keywords.

Referenser

Referenser skrivs i princip enligt APA (The Publication Manual of the American Psychological Association). Exempel:

Böcker

Weinberg, R., & Gould, D. (2007). *Foundations of Sport & Exercise Psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Tenenbaum, G., & Eklund, R.C. (Eds)(2007). *Handbook of Sport Psycholgoy*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Chelladurai, P. (2007). Leadership in Sports. In G. Tenenbaum & R.C. Eklund (Eds)(2007). *Handbook of Sport Psycholgoy*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Tidskrifter

Hare, R., Evans, L., & Callow, N. (2008). Imagery use during rehabilitation from injury; A case study of an elite athlete. *The Sport Psychologist*, 22, 405-422.

I ett manuskript på engelska skall icke-engelskspråkiga referenser ges inom parentes direkt efter originaltiteln.

Bilder/Figurer/Tabeller

Eventuella bilder/figurer/tabeller skall infogas på rätt plats i dokumentet. Tänk på att figurer som görs i A4-format kommer att förminskas!

Detta skall skickas in

Manuskriptet skall förses med en försättssida som *inkluderar* författarens (författarnas) namn, universitet/högskola, mailadress och en försättssida *exklusive* namn och skickas till redaktionskommittén elektroniskt.

Swedish Journal of Sport Research 2011

Aims and scope

Representing the Swedish Association for Behavioural and Social Research in Sport, the journal publishes original articles on educational, historical, pedagogical, philosophical, psychological and sociological aspects of sport.

Instructions for writers

The Swedish Association for Behavioural and Social Research in Sport (SVEBI) invites researchers and doctoral candidates to contribute with original articles in SVEBI's Yearbook "Swedish Journal of Sport Research 2011". Contributions may be submitted throughout the year, but the following time limits apply:

15 April – Last day for submission of manuscripts.

15 June – Notification of acceptance (with or without revision) or rejection of the article.

30 September – Last day for submission of revised manuscript.

15 November – The journal is printed.

All of the manuscripts are to be original contributions and may not be simultaneously sent to other scientific journals. The copyright for accepted articles passes over to SVEBI.

Editorial Committee

Göran Patriksson, editorial manager (Goran.Patriksson@ped.gu.se)

Erwin Apitzsch (Erwin.Apitzsch@psychology.lu.se)

Ann-Christin Sollerhed (Ann-Christin.Sollerhed@hkr.se)

Consideration of submissions

Manuscripts are to be sent to Goran.Patriksson@ped.gu.se. Confirmation of receipt is sent.

Individual manuscripts are de-identified and assessed by two mutually independent reviewers (peer review)

who give their opinions. It is on the basis of these assessments that the Editorial Committee then makes its decision.

Length and typeface

The manuscript may not exceed 6000 words (excluding the abstract and references) which add up to approximately 18 pages in the journal. Articles exceeding 6000 words will not be assessed.

The manuscript is to be written in Times New Roman 14 with 1.5 line spacing.

Language

All articles are to be written in Swedish or English. SVEBI aims, in the long term, to be entirely English-speaking. We wish, therefore, to encourage all writers of articles to write in English whenever possible. If the Editorial Committee so requests, a language revision is to be done before the article is sent for peer review. All articles, both those that are written in Swedish and those written in English, shall have an abstract in English attached.

Headings

Three types of headings, *over and above* the article heading, are used in the journal:

Subheading I (1)

Subheading II (2)

Subheading III (3)

Indicate which heading level is to be applied by writing the heading level number (1, 2 or 3) in brackets immediately after the heading. These numbers will not appear in the finished text.

Quotations

Short quotations within the text are to be indicated by quotation marks. Do not use italics – that is, unless they are used in the original text. NB! Do *not* use straight quotation marks, but only typographical ones (“”).

Long quotations, as well as quotations written in languages differing from that of the main text, are to be formatted with indentations and a smaller type size. The simplest way of writing this type of quotation is to use smaller type size. If, in addition, you wish to make indentations from the margin or use narrower line spacing that is fine. Quotation marks are not used for this type of quotation.

Emphasis (Accentuation)

Emphasis *shall* be shown by using italics.

Hyphenation

Do not hyphenate at the end of lines. Any division of words will be removed in order to avoid hyphens in the middle of lines in the journal.

Em dashes

Note that em dashes (long hyphens) are always to be used when one wishes to illustrate a pause. When dashes are used between numbers etc, there should be no space before or after the dash, for example: 2003–2007.

Source references in the text

References to sources are to be written in the text. The reference must state the surname of the author, the year and (in the case of quotations) the page reference. This is all in order to facilitate for the reader to quickly find the reference in question.

A comma is used between the surname and the year and between the year and any page reference given.

Page references are written with p. or s. respectively, or with pp. or s, respectively. For example: Weinberg & Gould, 2010, p 203.

A semicolon is used between different references. For example: Weinberg & Gould, 2010; Chelladurai, 2007.

Book titles that are mentioned in the ordinary text are to be written in *italics* and initial letters are to be capitalized in English titles. For example: *Foundations of Sport & Exercise Psychology*.

Article heading

The heading of the article must not be too long. A short title, possibly with a subtitle, is the best.

Abstract

An abstract shall always be written in English and consist of a maximum of 1000 characters, including blank spaces, and concluded with a maximum of 5 keywords.

Images/Charts/Tables

Any images/charts/tables are to be inserted in the right place in the document. Note that charts that are drawn up in A4 format will be scaled down!

References

References are to be written according to the APA (The Publication Manual of the American Psychological

Association). For example:

Books

Weinberg, R., & Gould, D. (2010). *Foundations of Sport & Exercise Psychology*. Champaign, IL:

Human Kinetics.

Tenenbaum, G., & Eklund, R.C. (Eds)(2007). *Handbook of Sport Psychology*. Hoboken, NJ: John

Wiley & Sons.

Chelladurai, P. (2007). Leadership in Sports. In G. Tenenbaum & R.C. Eklund (Eds)(2007). *Handbook*

of Sport Psychology. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Journals

Hare, R., Evans, L., & Callow, N. (2008). Imagery use during rehabilitation from injury; a case study

of an elite athlete. *The Sport Psychologist*, 22, 405-422.

In a manuscript in English, non-English references are to be written in brackets after the original title.

This is to be sent in

The manuscript is to be provided with one title page *including* the name of the author(s), the university or college, and an e-mail address, as well as one title page *excluding* names and it is to be sent electronically to the Editorial Committee.

Lund, 9 February 2011

Erwin Apitzsch

Skånska idrottslimerickar

En dräng från trakten av Höör
Han jagade vildsvin med stör
En tränare till bygden kom ut
Och visade drängen ett spjut
Medalj i OS säger pressen i kör

En samtida sprinter som tävlar i Lund
Fick om natten i ögonen inte en blund
Han i sängen sig svettas och vrider
Då han tänker på hur tränaren lider
Till näst sista plats fattas minst en sekund

En kulstötarbjasse i Tomelilla
En dag i ringen halka och trilla
Hjälp jag har stukat foten
Vaktmästaren, den idioten
I ringen har spottat sin prilla

Ett boxaress från HovsHallar
Tålde mer än de flesta pallar
Vad finns i tränarens recept
Som gett en så hårdför adept
Han ständigt i bergväggen skallar

En livad stavhoppare från Glimminghus
På krogen i trakten ofta sågs ta sig ett rus
För att sen passera muren och vallgraven
Då plockade vår hjälte bara fram staven
Och landade smidigt på borggårdens grus

En styrkelyftare hemma i Everöd
Av förbundet ej fått något stöd
Maten gör mej helt pank
Jag tvingas råna en bank
Nu får jag gratis vatten och bröd

En tennisspelare från Viken
Känner sig ganska besviken
Jag borde vara bäst när det gäller
Men då går jag bara och dräller
Jag har ju så svårt för publiken

Ronald Karlsson

UPPROP - Konferensort sökes!

SVEBI – Svensk förening för Beteende- och samhällsvetenskaplig Idrottsforskning – kommer **den 16-17 november 2011** att avhålla sin traditionella forsknings- och utbildningskonferens på Karlstad universitet. Konferensprocessen är sedan länge inledd och det slutgiltiga programmet kommer att presenteras på vår hemsida (www.svebi.se) och via medlemsskriften Idrottsforskaren senast i maj månad. Under de senaste 15 åren har vi framför allt samarbetat med olika idrottsvetenskapliga institutioner på högskolor och universitet runt om i landet. Valet av samarbetspartner bygger i stor utsträckning på att det dels ska finnas en vilja och entusiasm bland medarbetarna/lokalansvariga på konferensorten, dels att studenterna aktivt ska involveras i konferensprocessen. Under de senaste åren har vi konfererat i Göteborg (2 ggr), Lund, Halmstad, Karlstad (i år 2 ggr), GIH, Malmö, Växjö, Luleå, Umeå, Falun, Örebro, Kalmar. Konferensorten för 2012-års konferens är ännu inte bestämd, men frågan måste avgöras innan året är slut. Vi i SVEBI vill med detta upprop höra oss för om intresse finns att vara medarrangör till 2012- års SVEBI-konferens. Att ha varit arrangör tidigare är naturligtvis inte på något sätt diskvalificerande. Välkomna att höra av er!
Intresserade kan kontakta någon i SVEBI:s styrelse eller undertecknad (se www.svebi.se).

**SVEBI-hälsning,
Anders Östnäs
Kassör/redaktör
/anders.ostnas@gmail.com/**

Välkommen som SVEBI-medlem!

Hej!

Nu är det åter dags att betala in medlemsavgiften till SVEBI – Svensk Förening för Beteende- och samhällsvetenskaplig Idrottsforskning - för verksamhetsåret 2010 - 2011. Den är fortfarande låg – 50 kronor för studerande/pensionärer, 150 kronor för övriga samt 300 kronor för bibliotek/organisationer. Vårt plusgirokonto är **25 18 21 – 5**. Om Du betalar via internet alternativt manuellt vill jag att Du meddelar namn, adress, e-postadress. Det senare för att vi ska kunna skicka ut vår digitala skrift Idrottsforskaren. Du kan betala med nedanstående inbetalningskort!

Som medlem får Du Idrottsforskaren i Din dator med fyra nummer per år, vår forskningsskrift – numera vetenskapligt reviewad – Aktuell Beteende- och samhällsvetenskaplig Idrottsforskning/SVEBIS ÅRSBOK samt kraftigt reducerad avgift till vår årliga forsknings- och utbildningskonferens. Förra året (2010) hölls konferensen på Göteborgs universitet den 24 – 25 november och i år är vi på Karlstad universitet - den 16 – 17/11. Boka tiden redan nu! Du är också välkommen att medverka i Idrottsforskaren. Kontakta redaktören (se nedan!). Observera att om Du som betalande deltog i Göteborgskonferensen är Du automatiskt medlem för 2010 - 2011!

Välkommen att stödja svensk idrottsforskning – bli medlem i SVEBI!

Anders Östnäs

Kassör i SVEBI /redaktör för Idrottsforskaren

e-post: anders.ostnas@gmail.com /tel.nr 046-141045

PlusGiro		INBETALNING/GIRERING A		Kod 1	
Meddelande till betalningsmottagaren		Till PlusGirokonto			
		Betalningsmottagare (endast namn)			
		Avsändare (namn och postadress)			
		Svenska kronor		öre	
Från PlusGiro-/personkonto (vid girering)					
#	#			#04#	